

ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของผู้ประกอบการ
ในตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

Cost and Return on Sales for the Production of Wicker Basket
Products by the Enterprises in Nong Raet Sub-District, Thoeng
District, Chiang Rai Province

เอกชัย อุตสาหะ* พรพริณ บัวระพา** พีรารวรรณ อุ่นเรือน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายและเพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของผู้ประกอบการในตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการผู้สานตะกร้าหวายใน ตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 44 ราย และ เครื่องมือที่ใช้เก็บในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ข้อมูลทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 51-60 ปี สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน ประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเป็นอาชีพเสริมและประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก วัตถุดิบหลักที่นำมาผลิตซื้อมาจากพ่อค้าคนกลาง จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านพ่อค้าคนกลาง ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมาราคาค่าจำหน่ายผลิตภัณฑ์มีการเปลี่ยนแปลงโดยขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้าและขึ้นอยู่กับต้นทุนการผลิต (2) ต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเฉลี่ย โดยมีต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 51,174.61 บาทต่อปี ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 45,821.62 บาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบทางอ้อม คือต้นทุนสีเคลือบเงาเฉลี่ย 3,044.50 บาทต่อปี ต้นทุนน้ำมันเบนซินเฉลี่ย 831.92 บาทต่อปี ต้นทุนเชือกถักหวายสีขาวเฉลี่ย 52,421.06 บาทต่อปี ต้นทุนเชือกถักหวายสีแดงเฉลี่ย 44,560 บาทต่อปี ต้นทุน

* อาจารย์ประจำ สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

** นักศึกษาปริญญาตรี สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

*** นักศึกษาปริญญาตรี สำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วัสดุอุปกรณ์ใช้ไป 1,684.27 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายในส่วนเครื่องมือและอุปกรณ์ ได้แก่ มีดเหลา 102.47 บาท ค้อน 52.79 บาท ตลับเมตร 90.34 บาท กรรไกรตัดเหล็ก 154.79 บาท กรรไกรตัดหวาย 233.11 บาท ปืนยิงแม็กปั้มลม 780.90 บาท และ ปั้มลม 4,815.90 บาท รวมต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย 205,768.28 บาทต่อปี (3) การผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่อปีเท่ากับ 245,680 บาทและผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเฉลี่ยต่อปีพบว่า มีอัตรากำไรต่อต้นทุน 19.40% อัตรากำไรสุทธิ 16.25% อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ 16.25% และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 19.40% (4) ปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการตั้งราคา และด้านการส่งเสริมการขาย ตามลำดับ

คำสำคัญ: ต้นทุน ผลตอบแทน ผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย

Abstract

This research aims to study the Cost and Return on Sales for the Production of Wicker Basket Products, and to study the factors affecting the business operation of wicker basket production in Nong Raet Sub-district, Thoeng District, Chiang Rai Province. Sample group in this research consisted of wicker basket enterprises in Nong Raet sub-district, Thoeng district, Chiang Rai province, in total of 44 persons .Questionnaire was selected as a data collection tool. For the statistical data analysis, means and standard deviation were determined.

The result shows that (1) General Information: majority of the respondents are male, aged between 51-60 years old, married, with 4-6 members in their household. Most of them make wicker baskets as part-time, while doing the agricultural jobs as main occupation. Main materials are

sourced through middle man trader. Selling channel is also through middle man trader. Their selling price has increased during the past 1 year, due to customer demand and increasing cost of production.(2) Cost of wicker basket production consists of direct material at 51,174.61 Baht per annum, direct labor cost at 45,821.62 Baht per annum. Indirect material cost consists of gloss lacquer coating average at 3,044.50 Baht per annum, benzene fuel average at 831.92 Baht per annum, white threaded wicker rope at 52,421.06 Baht per year, red threaded wicker rope at 44,560 Baht per annum, consumable cost at 1,684.27 Baht per annum. Tooling and equipment cost consist of skiver knives 102.47Baht, hammers 52.79 Baht,mesuring tape 90.34 Baht, metal cutter 154.79 Baht, wicker cutting scissors 233.11 Baht, pneumatic staple gun 780.90 Baht, air pump 4,815.90 Baht. Sum of total cost of wicker basket is at 205,768.28 Baht per annum. (3) For the production of wicker baskets, the annual sales was at 245,680 Baht. From the analysis on the return on sales, the rate of margin to cost was at 19.40%, net profit at 16.25%, operating profit at 16.25% and return on investment at 19.40%. (4) The overall factors on the production have moderate impact. The factor with the highest mean score is Product, following by Place, Pricing, and Promotion, respectively.

Keywords: Cost, Return on Sales, Wicker Basket Products

บทนำ

งานหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นประยุกต์ศิลป์และศิลปะ ที่มีประโยชน์ใช้สอยประเภทหนึ่ง ที่ชาวบ้านธรรมดาเป็นคนสร้างขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นผู้สร้างเครื่องมือ ภาชนะ สำหรับใช้เองในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีหัตถกรรมพื้นบ้านอยู่อีกสองลักษณะ คือ หัตถกรรมที่ชาวบ้านสร้างขึ้นเพื่อสนองความ

ต้องการของคนในอีกระดับหนึ่งหรืออีกสังคมหนึ่งคือ ชุนนาง ข้าราชการ และพระมหากษัตริย์ และลักษณะสุดท้ายคืองานหัตถกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อสนองความเชื่อของตนในพิธีกรรมต่างๆ และในศาสนางานหัตถกรรมที่ชาวบ้านสร้างขึ้นเพื่อใช้สอยเองและใช้ในระหว่างชาวบ้านด้วยกันนั้น หากแบ่งตามลักษณะของวัตถุและเทคนิคการทำ มีอยู่ทั้งสิ้น 9 ชนิดด้วยกัน คือ เครื่องไม้ เครื่องจักรสาน เครื่องดิน เครื่องทอ(เครื่องผ้า) เครื่องรัก เครื่องโลหะ เครื่องหนัง เครื่องกระดาษ และเครื่องหิน หัตถกรรมชนิดต่างๆ นี้ ชาวบ้านสร้างขึ้นโดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองเป็นส่วนมาก แม้ปัจจุบันจะมีภาชนะเครื่องใช้ที่ทำด้วยพลาสติกและวัตถุดิบอย่างอื่นมาใช้แทนเครื่องจักสาน แต่เครื่องจักรสานหลายชนิดก็ยังเป็นของใช้พื้นบ้านของชาวชนบทที่มีคุณสมบัติพิเศษที่ไม่สามารถใช้สิ่งอื่นทดแทนได้ (มานิช กองนันทน์, 2560)

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ส่งผลให้จังหวัดเชียงรายมีงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่หลากหลายตามไปด้วย อาทิ การทำเครื่องเงิน เครื่องปั้นดินเผา การทอผ้า การทำโคม การทำตุ้ง การแกะสลักไม้ การจักสาน เป็นต้น ตำบลหนองแรด อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงราย มีการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายมาเป็นเวลากว่า 20 ปี โดยแต่เดิมมีจุดมุ่งหมายในการทำเพื่อใส่ของใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในงานประเพณีต่างๆ เช่น จักสานก๋วยสลากในประเพณีตานก๋วยสลาก ต่อมาเห็นว่าตะกร้าหวายเป็นผลิตภัณฑ์ที่จะสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน จึงได้มีการพัฒนาเพื่อผลิตตะกร้าหวายออกจำหน่าย จนกลายเป็นอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้า และได้รับการสนับสนุนให้เป็นสินค้าภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมประชาสัมพันธ์ และองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ (ตัน ปาละมี, 2560) เนื่องจากผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายหัตถกรรมพื้นบ้านที่อาศัยความประณีต มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประกอบกับมีผู้ที่สนใจอนุรักษ์ภูมิปัญญาในด้านการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายให้สืบไปและผู้ที่สนใจอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายด้วย (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแรด, 2558) ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของผู้ประกอบการในตำบลหนองแรด อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงราย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายที่แท้จริงเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในการ

ผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย และสืบสานให้ผลิตภัณฑ์ได้มีการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของผู้ประกอบการในตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของผู้ประกอบการในตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชาวบ้านผู้สานตะกร้าหวายใน ตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 50 ราย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2560) คำนวณตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และ กำหนดความคลาดเคลื่อน (e) ที่ยอมรับได้.05 ได้ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการ 44 ราย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีเครื่องมือที่ใช้เก็บในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเป็นอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์หลักที่นำมาจักสานตะกร้าหวาย วิธีการจัดจำหน่าย การกำหนดราคาจำหน่าย ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์โดยตรงในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย หวายที่ใช้ในการผลิต ค่าแรงงานในการผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ

ตอนที่ 4 สอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ทำให้ทราบถึง ขนาดของตะกร้า ราคาขาย ปริมาณขาย ยอดขายของตะกร้าหวาย

ตอนที่ 5 สอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายที่ส่งผลต่อต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ผลิต ทำให้ทราบถึงด้านการวางแผนการผลิตผลิตภัณฑ์ ด้านการตั้งราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการขาย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จาก 2 แหล่งข้อมูล คือ (1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของตำบลหนองแรด อำเภอกะทิง จังหวัดเชียงราย ตลอดจนสังเกตกระบวนการและขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนที่ได้รับ (2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์เอกสารรายงาน บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากข้อมูลออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้ ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งประกอบด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) และสังเกตกระบวนการผลิตเพื่อนำมาจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ส่วนที่ 3 นำมาวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ซึ่งต้นทุนที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย (1) รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย (2) การวิเคราะห์อัตราส่วนผลตอบแทน ประกอบด้วยอัตรากำไรต่อต้นทุน อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment: ROI) และส่วนที่ 5 ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายที่ส่งผลต่อต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ผลิต และ นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เป็นการหาค่าระดับ ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงเพื่อให้การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับความเป็นจริง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการในตำบลหนองแรด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี สถานภาพสมรส รองลงมา คือ สถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง มีสถานภาพโสด การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4- 6 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเป็นอาชีพเสริม และประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเป็นอาชีพหลัก

2. ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายวัตถุดิบหลักที่นำมาผลิตคือวัตถุดิบหลักมาจากพ่อค้าคนกลาง จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านพ่อค้าคนกลาง และจำหน่ายด้วยตนเอง การกำหนดราคาส่วนใหญ่พ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคา ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สาเหตุการเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า รองลงมาขึ้นอยู่กับต้นทุนการผลิต

3. ต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย โดยมีต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 51,174.61 บาทต่อปี ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 45,821.62 บาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบทางอ้อม คือ ต้นทุนสีเคลือบเงาเฉลี่ย 3,044.50 บาทต่อปี ต้นทุนน้ำมันเบนซินเฉลี่ย 831.92 บาทต่อปี ต้นทุนเชือกถักหวายสีขาวเฉลี่ย 52,421.06 บาทต่อปี ต้นทุนเชือกถักหวายสีแดงเฉลี่ย 44,560 บาทต่อปี ต้นทุนวัสดุอุปกรณ์ใช้ไป 1,684.27 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายในส่วนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ได้แก่ มีดเหลา 102.47 บาท ค้อน 52.79 บาท ตลับเมตร 90.34 บาท กรรไกรตัดเหล็ก 154.79 บาท กรรไกรตัดหวาย 233.11 บาท ปืนยิงแม็กปั้มลม 780.90 บาท และ ปั้มลม 4,815.90 บาท รวมต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย 205,768.28 บาทต่อปี

4. ผลตอบแทนของการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่อปี เท่ากับ 245,680 บาท ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย

อัตราส่วน	สูตรคำนวณ	แทนค่า	ผลการคำนวณ
อัตรากำไรต่อต้นทุน	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนรวม}} \times 100$	$\frac{39,911.72}{205,768.28} \times 100$	19.40%
อัตรากำไรสุทธิ	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้จากการขาย}} \times 100$	$\frac{39,911.72}{245,680} \times 100$	16.25%
อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ขายสุทธิ}} \times 100$	$\frac{39,911.72}{245,680} \times 100$	16.25%
อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน	$\frac{(\text{รายรับ}-\text{ต้นทุน})}{\text{ต้นทุน}} \times 100$	$\frac{(245,680 - 205,768.28)}{205,768.28} \times 100$	19.40%

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายเฉลี่ยต่อปีพบว่า มีอัตรากำไรต่อต้นทุน 19.40% อัตรากำไรสุทธิ 16.25% อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ 16.25% และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 19.40%

5. ปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ ตะกร้าหวายในภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.46	0.107	มาก
2. ด้านการตั้งราคา	3.30	0.737	ปานกลาง
3.ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.37	0.749	ปานกลาง
4. ด้านการส่งเสริมการขาย	2.17	0.576	มาก
ภาพรวม	3.08	0.429	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายของผู้ผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.46$) รองลงมา ได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 3.37$) ด้านการตั้งราคา ($\bar{X} = 3.30$) และด้านการส่งเสริมการขาย ($\bar{X} = 2.17$) ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการคัดเลือกวัตถุดิบ ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.98$) และผลิตผลิตภัณฑ์เพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{X} = 3.91$)

2. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการขายผ่านพ่อค้าคนกลาง ($\bar{X} = 4.73$)รองลงมา ได้แก่ สถานที่การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์มีความสะดวกในการติดต่อ ($\bar{X} = 4.20$) และมีความสะดวกในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 4.07$)

3. ด้านการตั้งราคาอยู่ในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการระบุราคาไว้ชัดเจน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา ได้แก่ มีการตั้งราคาตามคุณภาพ ($\bar{X} = 3.27$) และความเหมาะสมของการตั้งราคา ($\bar{X} = 3.00$)

4. ด้านการส่งเสริมการขายอยู่ในระดับน้อย รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดแสดงผลิตภัณฑ์ตามนิทรรศการต่างๆ ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมาได้แก่ มีการส่งเสริมการขาย

อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.70$) และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 1.20$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถนำข้อมูลมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายใช้วัตถุดิบหลักที่นำมาผลิตคือวัตถุดิบหลักมาจากพ่อค้าคนกลาง จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านพ่อค้าคนกลาง และจำหน่ายด้วยตนเอง สาเหตุการเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า รองลงมาขึ้นอยู่กับต้นทุนการผลิต ขัดแย้งกับ สุกัญฐ พูนชัย (2551) ที่ว่าการผลิตตะกร้าหวายในชุมชน การจัดหาวัสดุซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น สามารถสั่งซื้อวัสดุทางโทรศัพท์ได้ และสามารถสั่งซื้อวัสดุจากเพื่อนบ้าน/ต่างจังหวัดได้ ตามลำดับ

2. ต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย ประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 51,174.61 บาทต่อปี ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง 45,821.62 บาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิต 108,772.10 รวมต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย 205,768.28 บาทต่อปี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนวณต้นทุนตามแนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน สอดคล้องกับ นวพร ทองนุช (2559) ที่ว่าทรัพยากรที่จ่ายไป เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ ซึ่งต้นทุนนั้นอาจให้ประโยชน์ในปัจจุบัน หรือในอนาคตก็ได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่อปี เท่ากับ 245,680 บาท มีอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ 16.25% และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน 19.40% สอดคล้องกับ ดวงมณี โกมารทัต (2551) ที่ว่าแนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนที่ว่าผลตอบแทนประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ผลตอบแทนและการประเมินโครงการ

3. ปัจจัยการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายด้านผลิตภัณฑ์ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการคัดเลือกวัตถุดิบ รองลงมาคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการ และผลิตผลิตภัณฑ์เพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับ สุกัญฐ พูนชัย (2551) ที่ว่าการจัดหาวัสดุเป็นวัสดุที่แข็งแรง ยืดหยุ่นได้ดี และได้การศึกษาความต้องการในการพัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์หวายในเรื่องบุคคล คือ มีแรงงานที่เพียงพอแก่ความต้องการของท้องตลาดและมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษา คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. วัตถุดิบหลักที่นำมาผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย คือ หวาย ซึ่งปัจจุบันหายากและมีคุณภาพลดลงซึ่งส่งผลต่อต้นทุนของวัตถุดิบทางตรงที่มีการเพิ่มขึ้นดังนั้นผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาช่องทางหรือนำแหล่งวัตถุดิบที่มีคุณภาพหรืออาจมีการส่งเสริมให้มีการปลูกต้นหวายเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย

2. การผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวายมีต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์สูง และลูกค้ามีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรอบรมหรือสร้างเสริมความรู้ในการผลิตให้ผู้ประกอบการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และต้องมีการรักษาคุณภาพ โดยต้องสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อลูกค้า

3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการอบรมในเรื่องบัญชีต้นทุนอาชีพให้กับผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ตะกร้าหวาย เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีทำให้ไม่ทราบเรื่องรายได้และต้นทุนที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัย ควรจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาต้นทุนการผลิตในภาวะการณ์ที่แตกต่างกันที่เกิดจากปัญหาความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจและการมีคู่แข่งทางธุรกิจจำนวนมาก

2. ส่งเสริมการอบรมการทำบัญชีต้นทุนอาชีพเพื่อช่วยในการกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์ซึ่งจะทำให้ได้รับผลกำไรและมีผลตอบแทนจากการลงทุนมากขึ้น

3. ส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดในด้านการส่งเสริมการขายให้กับผู้ประกอบการในเรื่องการทำตลาดดิจิทัลเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2560). รายงานโครงการเปิดศูนย์การเรียนรู้ สู่แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง. เชียงราย: กรมฯ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงมณี โกมารทัต. (2551). การบัญชีต้นทุน. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตัน ปาละมี. (2560). สัมภาษณ์. 9 กันยายน 2560.
- นวพร ทองนุช. (2559). การบัญชีต้นทุน. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2560, จาก http://www.teacher.ssru.ac.th/nawaporn_th/file.php/
- มานิช กองนันทน์. (2560). หัตถกรรมพื้นบ้าน. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2560, จาก <http://www.saranukromthai.or.th>
- สุกัญฐ พูนชัย. (2551). ปัจจัยการผลิตตะกร้าหวาย บ้านบุทม จังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแรด. (2558). ข้อมูลทั่วไปของตำบลหนองแรด. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2560 จาก http://www.dmr.go.th/download/landslide57_58_tumbon210